

SPACING / RAZMICANJE

naming IT war imenovati TO rato

UČITELJ NEZNALICA I NJEGOVI KOMITETI, BILTEN BR. 5 NOVEMBAR 2011.

BETWEEN WAR AND STRUGGLE¹

Nao Treister

„Intelektualac/ka je govorio/la istinu onima koji su tek trebali da je vide, u ime onih kojima je bilo zabranjeno da govore istinu: on/ona je bio/la savest, svest i eklovez. U najskočnijem prevrataju intelektualac/ka je otkrio/la da ga/je mase više ne trebaju kako bi sticale znanje: veoma dobro su znale, bez iluzije; znale su mnogo bolje od njega/nje i zasigurno su sposobne da izražavaju same sebe. Ali postoji sistem koji blokira, zabranjuje i poništava taj diskurs i to znanje, moć koja se ne nalazi samo u manifestaciji autoriteta cenzure, već koja duboko i suprotno penetrira celokupnu društvenu mrežu. Sami/e intelektualci/ke su agenti tog sistema – ideja o njihovoj odgovornosti za „svest“ i diskurse čini deo sistema. Uloga intelektualca/ke nije više da se postavi „negde ispred i po strani“ u cilju izražavanja prigušene istine kolektivnog; već, da se bori protiv

1. This text is thinking en „Intelektualac i moć“ razgovor između Milica Fiksa i Žila Delezea found at <http://old.kontra-punkt.info/modules.php?op=modload&name=News&file=article&id=55173>

oblika moći koje ga/je pretvaraju u objekt i instrument u sferi „znanja“, „istine“, „svesti“ i „diskursa“.

Intellectuals and experts customarily draw their legitimacy from their ownership on the truth. Experts in their accumulation of data, its organization, its instrumentalization, and its presentation and distribution while intellectuals in the interpretation and representation of life experience. The people, animals or things from which they draw their data and life experience usually go by the name methodologies. Intellectuals and experts are usually grasped as those who in advance are responsible for alerting the society, before a coming catastrophe, but historically and especially in the 20th century and till today, not only were they not able to see and foresee these catastrophes in time let alone prevent them, they mostly took part in their creation. The relatively powerless resistance that there was comes under the saying „too little, too late“. It follows that the power of the intellectual is mainly not in his/her knowledge itself but in the network of socio-political connections that s/he acquires through the institutional and informal networks of knowledge distribution. „Širok spektar profesionalaca

(učitelji, psihijatri, edukatori svih vrsta, itd.) biće pozvani da vrše funkcije koje su tradicionalno pripadale policiji.“ The power is in her/his position in the system and since the „system of intellectuals“ or what is called here „radnice u kuluri“ is more amorphic than other systems of power – one can have a position in it even without being tied to an institution. This relationship keeps him chained to both ideological and social position in that sense renders him/her politically powerless. But since this system of institutional knowledge requires him/her to always produce something new, s/he either closes him/herself in the discussion of theory itself becoming autistic to the materialistic conditions of its production and distribution, as part of the conditions of representation. Or s/he needs to appropriate the knowledge of the masses, acquired by way of experience in order not only to promote but even maintain his/her power position. The exchange, in this case, is that „the people get a voice“, sometimes some social or material benefits but remain relatively powerless. This, many times, becomes obvious when two or more groups of intellectuals, two or more „theories“, fight between themselves on the right to

power, legitimizing themselves through „representation of the people“ excluding from their discourse the act of appropriation of the needs and claims of the actual people. Whether the groups truly believe in their theories or if it is just a cynical act for all intellectual groups to maintain their power is irrelevant to the act of appropriation of the location of subjectification of the actual people. „Zbog toga je ideja reforme toliko glupa i liciemena. Illi su reforme dizajnirane od strane ljudi koji tvrde da su reprezentati, koji stvaraju profesiju od uvera uime drugih, a oni i vode podeli moći, distribuciju te nove moći koja je otud povećana duplom reprezentacijom; ili nastaju iz žalbi i zahteva onih kojih se to tiče. Ova poslednja instanca nije više reforma već revolucionarna akcija koja dovodi u pitanje (izražavajući punu silu svoje parcialnosti) totalitet moći i hijerarhiju koja ga drži.“

Setting it differently would mean not only re-articulating the relation between theory and practice (I would rather use the word experience), as Deleuze introduces it. „Praksa je niz prenosa sa jednog teorijskog mesta na drugo, a teorija je prenos iz jedne prakse na drugu.“ but revealing experience as knowledge and the masses as equal authors in the pro-

duction of theory i.e. that experience and knowledge appear at once. This does not mean anti-intellectualism in the sense that one could do without knowledge or theory but it constitutes that writing is a political practice, not any more privileged by the body/spirit division, and in that setting intellectuals alongside any other social group in political struggle. This new gained equality, between knowledge and experience when theory is set as a practice and practice as theory, creates a new series of demands on both „old“ and „new“ intellectuals, it requires of the „old intellectuals“ to give up a certain amount of their power by opening up the well established networks of power to their co-authors and it also requires of the „new intellectuals“ to be aware of the power game that they are introduced into, in order, on the one hand, not to underestimate the need for knowledge and theory in political struggle or reduce them to mere collection of data and information, which would entail replacing the „old intellectuals“ (as in „old money“) with „nouveau riche intellectuals“ for the gain of power itself. And on the other hand, not to reenact the structure of power and create a hierarchy of misery in which they become „representatives of marginalized groups“ and functionaries of the regime. In that the „new intellectuals“ have the responsibility to struggle against the forms of power that transform him/her as an individual into its object and instrument in the sphere of „knowledge“, „truth“, „consciousness“, and „discourse“ and I would add „identity“ i.e. the token veteran, worker, student, Roma, woman, gay, etc. that in his/her name maintain the division of power while leaving him/

her and the group in the precarious and comfortable position of the victim. This position is comfortable in a perverse way, because it gives the illusion of power and participation without or with very limited decision-making power or the responsibility to and for knowledge, practice and experience. Regardless of the dangers of „inclusion“, practice with its wide spectrum of positions, needs a new kind of writing and writing needs a new kind of practice.

Foucault writes „Svaka borba se razvija oko posebnog izvora moći (bilog kod objebojnih, malih izvoza – niži šef, menadžer „H.L.M.“-a, zatvorski čuvar, sudija, sindikalistički reprezentant, glavni urednik novina). I ukoliko ukazivanje na te izvore – objavljanje i izricanje – treba da bude deo borbe, to nije stoga što su oni bili prethodno nepoznati. Već, to je zato što govor o tom temi, primoravanje institucionalizovanih mreža informacija da slušaju, proizvodnja imena, operanje prste, pronađenje meta, jeste prvi korak u poništenju moći i iniciranju novih borbi protiv postojećih oblika moći.“ In the period this dialog was spoken and written it was still assumed that exposing and denouncing act of power or the gaps between ideology and practice will be enough to change the system. Since then many of us have learnt that power is a cynical and that exposing it does not change or minimize its effects but on the contrary, frees it from the need to justify its actions. Foucault continues: „Možuće je da borbe koje se seda odvijaju i lokalne, regionalne i diskontinuirane teorije koje izvlačimo iz tih borbi i koju se neudovjedne od njih stoje na pragu našeg otkrivanja načina na koji se vrši moć.“ A plenum that will consist of the society as a whole will

deal mainly with its inner scissions and fragmentations; it will recognize no borders, neither those of states nor of identities and is not constituted on the basis of a central axis but exactly on the tension between the whole and the splits it contains. Centering on the splits as indispensable and communication (the only annunciation is always already in common) it opposes totalization.

„Teorija ne totalizuje; to je instrument za umnožavanje koji takođe umnožava samog sebe. Pridruži moći je da totalizuje, to je svoje stanovište sa kojim se ja upotpunost slže, da je teorija po prirodni suprostavljen moći.“ The plural, dynamic and open ended character of theory resists putting things „in order“. As opposed to disciplines or dogmas which as structures of power, theory is a practice (or a toolbox) and as it works in the public sphere it multiplies, with the difference essential to each repetition but since it has no external borders it requires no loyalty or unity and produces no mechanisms of inclusion and exclusion. Unity, that is the structure of continuous repression, both in a person and in community or society, it is the state of war, while plurality, the state of exposed scissions and interruptions is the state of struggle, the state of continuous articulation.

„Realnost je ono što se stvarno događa u fabrikama, u školama, u barakama, u zatvorima, u političkim stanicama. A ta akcija nosi tip informacija koje su upotpunost drugega od onih koje se nalaze u dnevnim novinama.“ Looking at it from the perspective of time this plenum is always temporary in that it never resolves its legitimacy by way of legality and is always in the process of re-constituting itself. Deleuze writes „Intelektualac/ka

koj/a teoretiše, za nas, nije više subjekt, svest koja reprezentuje ili reprezentativna svest. Oni koji delaju ili se bore nisu više reprezentovani, bilo od strane grupe ili sindikata koji pružava pravo da stoji kao njihova savest. Ko govori i kada? Uvek je to višestruko, čak i kod osobe koja govori i dela. Svi smo mi „grupulami“ (groupuscules).“ Reprezentacija više ne postoji; postoji samo delanje-teorijsko delanje i praktično delanje koje služi kao oslonac i koje formira mrežu.“ And Foucault adds: „Imase su svesni već neko vreme da je sve svest oblik znanja; a svest kao osnova subjektivnosti je prerogativ buržauzije.“

FILOLOŠKI U EGZILU priča

Upozorenje: tekst je plenumskog tipa.
Prisutni: Isidora Ilić, Aleksandra Šekulić,
Sava Jakić, Svetlana Gutić

Isidora Ilić: Politike nevidljivosti

Radnja filma „Ubistva s preduinijljajem“ jednim delom odigrava se i u ratnoj Srbiji 1992. Studenti u Beogradu protestuju protiv tadašnjeg režima. U sceni na Filološkom fakultetu, Bogdana, mladog ranjenika iz Moslavine, a Bulku zaustavlja student-protestant: „Ti si sa našeg fakulteta, mislim, sa Filološkog?“ Po diskursu koji koristi, načinu na koji postavlja pitanja i zadacima koje delegira brzo zaključuje da je student-protestant jedan od voda ili organizatora studenata. I dok mu Bogdan objašnjava da je i Osječki i da je tamo studirao, student će primetiti da je ranjen. „Znači, pravi živi ranjenik“, da bi odmah zatim pozvacao kolegincu rečima „Imamo ranjenika za čelo kolone!“. Komunikacija se u simboličkom po-

retku odvija putem vizuelnih i verbalnih reprezentacija, znakova. Studenti BU devedesetih su se, izmedju ostalog, borili i protiv informativnog i medijskog monopola Milosevićevog sistema. Radili su na taktikama koje će savladati problem njihove (ne)vidljivosti kako bi postali ravnopravni učesnici društva koje mogu menjati sopstvenim glasom. Glasom koji je trebalo da čuju drugi građani, ali i svet koji je i u vreme pomeo pratio dešavanja na Balkanu.

Pomenuta scena iz filma doteče još jedno bitno pitanje. Ona predstavlja medijski sliku i, kao takva, ona je izvesna interpretacija, ali i spomenik. Vizuelna reprezentacija jednog istorijskog događaja koji ovim putem ostaje zabeležen u kolektivnom sećanju i prenet dalje. Problem kontinuiteta se ispostavlja kao problem kulture našeg društva – ne postoje procedure koje garantuju prenošenje znanja o izvesnim kulturnim pojavama. Vrănost trajanja i kontinuiteta je uskraćena nekim fenomenima u kulturi time što znanje o njima postoji samo u trenutku izvođenja kulturne pojave. Znanje o njoj ne uspeva da bude zabeleženo, preneto drugome i sačuvano za budućnost. Scena iz gore pomenutog filma je medijski „trag“ koji poseduje potencijanost da obezbedi kontinuitet izvesnih fenomena u kulturi, ovde, studentskih borbi.

Studenti u protestu 2011. žive u demokratskoj Srbiji, koja je deo informatičkog globalnog društva, i nemaju potrebu da se bave taktikama za postizanje vidljivosti jer su im na raspolaganju „jutjub“ i „twitter“. Pa ipak, oni ostaju nedovoljno vidljivi. Njihov glas se ne čujedaleći i ne prepoznaje u masi glasnijih. Zašto? Mi iz devedesetih smo verovali da se borimo za društvo u kome će se svaki glas čuti da bismo se danas suočili s društvom u

kojem je to zaista i činjenica, ali ona za sobom povlači i drugu – neki glasovi su ipak jači! To „novo društvo“ ima i nova pravila i traži nove taktike borbe. Politike (ne)vidljivosti su mere koje društvo sprovodi kako bi plasirao izvesne vrednosti za načelne, istovremeno potiskujuće neke druge na mesto odigranih ali nevidljivih istorija.

Nezadovoljni uslovima u kojima se nalaze, a konistički se sa zakonskim pravom, studenti u protestu će se samorganizovati. Oni vrlo dobro znaju da političari u rade za opšte dobro već sopstveni interes, da je društvo apatično i očišćeno od kritičkog, a egoizam je imperativ i jedino pravilo opstanaka. Od starijih kolega su naučili i da svaki protest iznosi jednog ili par njih koji samim učešćem u protestu bivaju inicijatori u visoko društvo i pozicionirani (tamo su pravi studenti i tamo je, da kažem, redovan vid nastave da malo vežbaju revolucionu); Politika; 29.10.2011). I zato, studenti u protestu 2011. neće koristiti lična imena i prikazati svoju borbu kao samoorganizovanu i kolektivnu inicijativu u kojoj su svi učesnici ravноправni. Nema voda-pojedinačna niti representativna dela. Studentski Plenum kao koncept mnoštva je otvorenio i uključujeće društvo u kojem se individue/singularnosti dogovaraju oko zajedničkog načina održavanja, komuniciranja a potom i reprezentacije. Vizuelno ukidanje uvezustog-i-samodjeg-mesta kao mesta reprezentacije nije i prekid komunikacije već ravнопravna raspodela moći i odgovornosti među svim učesnicima. Potencijalnih strategija koja u sebi uvek menja označajku ali ne i označenje jeste u tome da odbija da bude zatvorena u jedan zanemariva, prekrepljena ili pogrešno interpretirana. Snaga protesta, stvorena upornim viševeznim obdelovanjem, urušila je lažno uređenje da su (studentski) protesti procesi immobilizacije buduće (studentske) borbe. Studentski protest 2011. sam postaje znak – reprezentacija drugačijeg oblika društvenog organi-

zovanja, odlučivanja i društvene borbe. Studenti su nam dati domaći zadatak – kako ćemo dalje tretirati ovaj znak i na koji način ćemo ga transponovati ili inkorporirati u druge kulturne formate čime će postati deo našeg kolektivnog sećanja – trag koji obezbeđuje kontinuitet (studentski) protesta vidljivih za is-toniju. Ovaj kolektivni tekst, povodeći se primorom studentskog Plenuma, upravo je ranije da je blokada Filološkog fakulteta politički protest organizacije Marks21 i pozvao državu da „prekinе taj cirkus“, a studente da se vrate na nastavu. B92/ 29.10.2011.), fazišam (Grupa muškaraca starosti oko 30 godina, oko pola tri posle ponuci napala je studente koji blokiraju Filološki fakultet. Uz pozive „komunjare“ i „sve čemo vas pobiti“ napadajući su pajserom juriš, okupljene studente i jednog od njih lakše povređeli kada su ga pajserom udarili u grudi/24 sata, 06.11.2011.), političku neodgovornost (Fakulteti su državno vlasništvo i ja pozivam državu da uvede red u svojoj Kući/ Politika, 27.10.2011.); koji u veoma kratkom vremenskom roku bivaju artikulisani u javnom /političkom prostoru a da oni ne snosi nikakve posledice za te činove.

Iako protest studenata nije u dovoljnjoj mjeri prepoznat i podražan od drugih društvenih grupa kao mesto zajedničke potencijalnosti, on je ipak postigao nešto veoma bitno. Studentski protest 2011. se izborio za vidljivost koja je otrajala i tim trajanjem nije dozvolila da bude zanemariva, prekrepljena ili pogrešno interpretirana. Snaga protesta, stvorena upornim viševeznim obdelovanjem, urušila je lažno uređenje da su (studentski) protesti procesi immobilizacije buduće (studentske) borbe. Studentski protest 2011. sam postaje znak – reprezentacija drugačijeg oblika društvenog organi-

zovanja, odlučivanja i društvene borbe. Studenti su nam dati domaći zadatak – kako ćemo dalje tretirati ovaj znak i na koji način ćemo ga transponovati ili inkorporirati u druge kulturne formate čime će postati deo našeg kolektivnog sećanja – trag koji obezbeđuje kontinuitet (studentski) protesta vidljivih za is-toniju. Ovaj kolektivni tekst, povodeći se primorom studentskog Plenuma, upravo je ranije da je ova vrednost koje ne smiju ostati nevidljive za naše društvo.

Aleksandra Sekulić. Prilažeć zapisnik, radna grupa za oslobađanje memorije

Gostujući kurziv: Aleksandra Sekulić u februaru 1999.

Trčim prema Filološkom fakultetu, dobro je, još nije 19h, danas je u Sali heroja bio skup studenata u protestu, izglašava se da će većeras ostaje na fakultetu, samo da ne zaključi vrata ono privatno obezbeđenje na ulazu, koje propušta samo studenta sa indeksom i profesore čije slike nisu na poternicama izlepljene na ulazu (profesori ukinute naše katedre Opštaknjivost na teorijom književnosti i još neki „nepotpisani“, odnosno oni koji su odbili da potpišu ugovor sa dekanom Radmilom Marovićem, među kojima i Ranko Bugarski), ponela sam svoj indeks, da li ćemo moći da uvedemo bar nekog novinara, jedina vest koja je prošla u one zastrašene medije koji još nisu na sudu po novom Zakonu o informisanju, jeste mali okvir u „Vremenu“, u tekstu o Žakanu o univerzitetu, sada sve više ljudi zna da je ukinuta opšta književnost, ili mi se čini jer ljudi o tome saznavu – od mene, a kako je sve počelo jesen, malim oglašom na tabli „Razmena udžbenika

u Sali 128“, haha, pa svaki student opšte književnosti zna da mi nemamo udžbenike, dobra šifra, devadeset studenata, od nas aplovenata do bručosa, radne grupe, pa ona pojava da će ne posetić dekan, čuo je da neki bručosi sa svetske ne znaju gde će na predavanja, dolazi prvo profesor Perić, protekao za moral, da nam kaže „Ne brinite, biste sve kako vi kažete“, onda dekan, koji nam objašnjava zašto ne postojimo, „Ali ne možete tako, javicemo medijima!“ „Kojim medijima?“, pa da, nema više medija, kakvu nemoguću situaciju, a danas, već februar, ali Sala heroja je bila puna, sad su studenti u protestu, uprkos svojim profesorima koji su bezali da nos kada vide da idemo hadnikom sa najobičnijom peticom, ne radi se samo o njihovim kollegama, već o fakultetu, o statutu kojeg je dekan orlovenski ispisao, ali možda čuveni dijalog na skupu u Sali 11 na koji smo pozvali i dekana znacišo nešto mnogo miračnije, kako je ono bilo: to je naša sala u kojoj smo slušali antičku književnost i antičke poetike, kao i sećanja na profesore čije knjige čitamo, na Duricu mermerni odgovor okupacionim vlastima na pritisak da potpiše sa njima ugovor: „Ne, ja predajem etiku“, u toj sali mi studenti, sa leve strane i naš profesor Filološkog, sa desne profesor opšte književnosti i studenti, i naše kolege sa grupe „srpsko-svetска“ i sa drugih grupa, za katedrom studenti iz odbora protesta moder-

iraju razgovor sa dekanom i profesorom Vladetom Jankovićem, šefom ukinute katedre za Opštu književnost, dekan je napustio sastanak posto smo mu uručili udžbenik Teorija književnosti za srednju školu sa podvučenom definicijom opšte književnosti, jer ne želimo da slusamo ponovo kako te studiju ničemu ne služe i da se mogu sleptati tako što ćemo trčati po različitim nacionalnim književnostima da praviti neki zbir, mi smo „judeo-mansko lego kosmopolita i špjanu“, ne možete naše znanje procenti kao lošu tužbu za vašu tržište – mi to tržište ne priznajemo, uzstaje profesor Miro Lompar i obraća se našim profesorima: „Kolege, evo mi želim da vam nekako pomognemo, pošto je to izgleda jedini način, da vi ipak potpišete taj ugovor...“ „Hvala vam kolego, ali bolje razmislite o svojim potpisima, a ne o našim.“ „Pa, nismo vi heroi...“, na to ide studentsku pitanje „Profesore, slážem se, mi osim borbe nemamo izbora, nama je ukinuta studijska grupa, a šta bi bila granica za vas, kada biste rekli da ne može tako daže?“ „Pa, eto, da mi ne diraju Njegoš!“ – odgovarala je ova rečenica dugog posle u protestu Filološkog, bila je ilustracija naše situacije kada nas pitaju „A zašto ste sami“, ali nismo sami, čula sam da je stiglo pismo podrške od Žaka Deride, znači neko zna tamo u svetu, neki su tamo profesori uz nas, evo me u Vasinu, vidim Filološki, nešto se dešava na

ulazu.

Oktobar 2011. Nešto se dešava na ulazu, ne dozvoljavaju ulazak ljudima koji su došli na razgovor Učitelj neznanica: o autonomiji univerziteta, program u okviru Oktobarskog salona, ipak nas puštaju – dekanica obezbeđenju javila da može, studenti mi kažu da ovih dana vidaju profesora Radmila Marovića kako razgovara sa obezbeđenjem, u auli studentičke barikade i parole, dolazi pred nas jedna profesorka koja se žali Borki Pavicević da su profesori „tačci ove grupe“. Mlađe kolege sa opšte književnosti mi hvale da ta katedra džed je nješa htela da potpiše osudu blokade na sastanku u dekanatu, studenti na vode u neku podrumsku prostoriju – nikad ranije tamo nisam sisala, sa strane čebad, parale, bilteni, student nam prica kako su ih neki profesori u naletu udarali po nogama da se ne vidi na video snimku i štipali ruku kojom je snimao pokušaj razbijanja blokade. Na plenumu studenti raspravljaju o optužbi da ovom blokadom priljuči usporjene na proteste devedesetih. Da li je napad huligana na njih i na Filozofski fakultet u blokadi one vede samo početak.

Pitam kolegu Stevića, bručosa koji još nije imao nijedno predavanje dok sedi ispred vrata sa jednim kolegama kome cur krv iz nosa, šta li je sa devojkom koju su batinaši izgurali iz zgrade u Vasinu, pred

trolebus, sad je u Urgentnom, prolaznici se užurbaju kreću kroz maglu, nekojavlja da ne demo u Centar za istoriju i teoriju opšte književnosti jer su batinaši otišli tom, ulazimo u trolebus.

Novembar 2011. Stižemo na treći sprat Filozofskog fakulteta. Sava nam pokazuje vrata na kojima piše „Filološki u egzilu“, blokada je na Filozofom gotova, ali studenti su tu, sa kolegama na Filozofom. Uprrava je angažovala privatno obezbeđenje, pa ga je sklonila posle ružnih slika sukoba sa studentima, sa konstatocijama da ne može da garantuje bezbednost. Sledi napadi huligana na Filozofski.

U Sali heroja profesor Filološkog obavljaju strajk, nasilje na fakultetu je nedopustivo, recitaju se pesme, ispred fakulteta vidim koleginice iz protesta opšte književnosti, čekaju potvrdu vesti iz Rektorata da je dekan Marović otiašao na naučno-istraživački rad u Moskvu. Nastava počinje za nekoliko dana, i na opštu književnost, koja ponovo postoji, i na celom Filozofu, koji ponovo postoji.

Novembar 2011. Plenum prekida blokadu, ali nastavlja sa radom, čekajući ispunjenje zahteva za sledeću školsku godinu, <http://plenumfilozofskog.blogspot.com/>, <http://plenumfilozofskog.blogspot.com/>

Srpski ratni veterani
Obrani Filozofski
Obrani Filološki

saradnici:

KULTURNI CENTAR BEOGRAĐA

Izdavač: Učitelj neznanica i njegovi komiteti
Producent: Centar za kulturnu dekontaminaciju
I Izvršni urednik, dizajn i prelom: Matija Medenica |
Stampa: Fotokopirница „Student“